

# INDEKS ODRŽIVOSTI OCD-a U HRVATSKOJ ZA 2014.



CERANEO

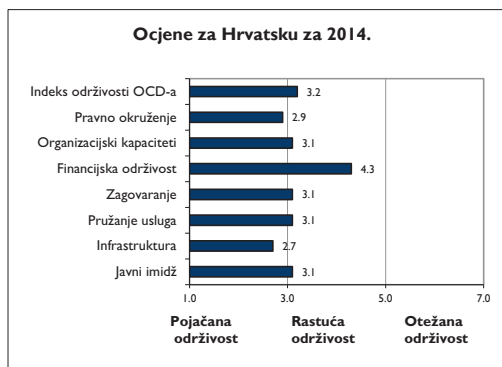
Centar za razvoj neprofitnih  
organizacija

rujan, 2015.

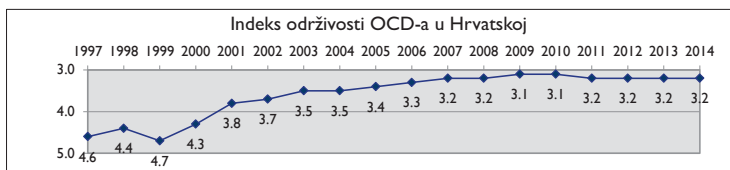


## INDEKS ODRŽIVOSTI OCD-A ZA 2014. - HRVATSKA

16. izdanje - Lipanj 2015.



### INDEKS ODRŽIVOSTI OCD-A: 3,2



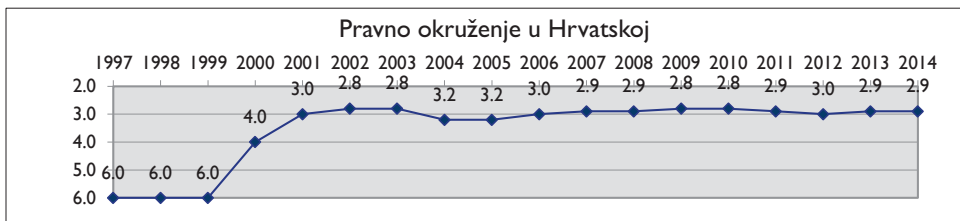
Unatoč jednogodišnjem članstvu u EU, gospodarstvo u Hrvatskoj nastavlja opadati. Prema podacima EUROSTAT, Hrvatska se nalazi na drugom mjestu u Europi prema stopi незаposlenih mladih, koja je u 2014. godini iznosila 40%. Javni dug je dosegao čak 68% BDP-a. Teška ekonomska situacija pogoršana je velikim poplavama u svibnju koje su pogodile Istočnu Hrvatsku.

U 2014. godini civilno društvo u Hrvatskoj se suočilo sa značajnim promjenama zakonskog okvira. Novi Zakon o udrugama je na snazi od 1. listopada 2014. te zahtjeva da sve registrirane organizacije usklade svoje Statute prema odredbama Novog zakona do 1. listopada 2015. godine. Novi Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija koji će stupiti na snagu 1. siječnja 2015. godine će povećati mogućnost zarađivanja vlastitog prihoda OCD-a i omogućiti organizacijama da se značajnije uključe u ekonomsku aktivnost bez da se registriraju kao tvrtke.

U 2014. godini vidljivo je povećanje građanskog aktivizma, uključujući povećanje broja referendumskih inicijativa. Tijekom godine pokrenute su tri inicijative za nacionalne referendume vezane za koncesiju na autoceste, izborni sustav i outsourcing javnih službi. Volonterstvo je u porastu i OCD upotrebljavaju nove tehnologije. Istovremeno, OCD su i dalje opterećene visokim administrativnim zahtjevima prilikom provedbe EU projekata, uključujući pisanje izvještaja projekta. Javna slika OCD-a u 2014. godini narušena je medijskim skandalima vezanih za financiranje OCD iz javnih izvora.

Prema podacima Registra udruga u Hrvatskoj su registrirane ukupno 51.956 udruga, 209 zaklada (povećanje od 6.7% u 2014. godini) i 12 fundacija. Organizacije civilnog društva većinom su koncentrirane u velikim gradovima i njihovo je djelovanje ograničeno na urbana područja, no civilne i građanske zauzetosti se širi i na manja lokalna područjima. Od studenog 2014. godine, u Registru neprofitnih organizacija pri Ministarstvu financija, je registrirano 27,251 udruga. Registracija pri Ministarstvu financija je uvjet za financiranje iz državnog proračuna na lokalnoj ili regionalnoj razini, te bi mogla točnije odražavati broj aktivnih udruga.

## PRAVNO OKRUŽENJE: 2,9



Novi Zakon o udrugama stupio je na snagu 1. listopada 2014. godine, nakon više od dvije godine izrade i rasprave. Zakon, koji se smatra pozitivnim razvojem, proširuje sadržaj koje su organizacije obavezne imati u statutima s ciljem promoviranja učinkovitog upravljanja i transparentnost. Također, jasnije su propisane odredbe vezane uz upravljanje udrugom te o tijelima udruge. Poseban je naglasak stavljen na javnost rada udruga. Primjerice zakon proširuje opseg podataka koji se uvrštavaju u registar udruga. Zakon ima za cilj povećati transparentnost, uključujući korištenje sredstava primljenih iz javnih izvora. Odredbe o imovini i financijskom poslovanju udruge temeljito su dorađene u pogledu definiranja što čini imovinu, pod kojim uvjetima udruga može obavljati gospodarske djelatnosti, ali i jači nadzor ako udruga obavlja gospodarske djelatnosti. Po prvi puta osnivač udruge može biti i maloljetna osoba s navršenih 14 godina, kao i punoljetna osoba lišena poslovne sposobnosti.

Postojeće udruge dužne su uskladiti svoje statute s novim Zakonom o udrugama te podnijeti zahtjev za upis promjene nadležnom uredu do listopada 2015. godine. Očekuje se da će ovo smanjiti brojku registriranih udruga te će se ona približiti broju organizacija registriranih u Registru neprofitnih organizacija pri Ministarstvu financija. Predviđa se više od 27.000 zahtjeva što bi moglo dovesti do većih administrativnih troškova.

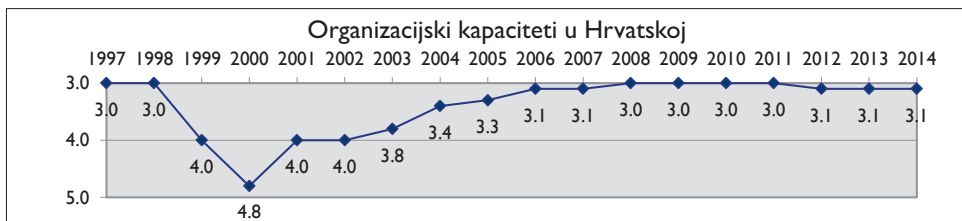
Novi Zakon o udrugama nastoji povećati transparentnost OCD, no s druge strane OCD strahuju da bi to moglo potaknuti više administrativnih zahtjeva i uplitanja države u rad OCD-a.

Novi Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija stupit će na snagu 1. siječnja 2015. godine. Prema Novom Zakonu, neprofitna organizacija će biti obvezna voditi dvojno knjigovodstvo prve tri godine od osnivanja. Ako vrijednost imovine i godišnji prihod organizacije, ne prelazi iznos od 230.000,00 HRK na kraju svake od tri uzastopne godine, zakonski zastupnik organizacije ima diskrecijsko pravo odlučiti hoće li voditi jednostavno knjigovodstvo. Trenutno ta granica iznosi 100.000,00 HRK. Organizacije koje vode jednostavno knjigovodstvo morat će dostavljati godišnja financijska izvješća o svojim prihodima i rashodima. Organizacije koje obavljaju gospodarsku djelatnost i ostvaruju više od 230.000,00 HRK neće trebati osnivati trgovačko društvo. Financijski izvještaji organizacija s primanjima između 3 i 10 milijuna kuna sada podliježu neovisnoj reviziji ovlaštenoj od strane države. OCD su zabrinute da će novi zahtjevi biti teret malim i novim organizacijama.

Sav prihod od OCD-a ne podliježe oporezivanju prema Zakonu o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. Humanitarne organizacije ne plaćaju PDV prilikom nabave u humanitarne svrhe, te su sve organizacije bez obzira na područje djelovanja oslobođene plaćanja PDV-a prilikom korištenja sredstava dobivenih iz fondova Europske unije. Individualni i korporativni porezni obveznici imaju pravo na odbitak poreza na dohodak do 2% za financijske ili donacije u naravi. Fizičke i pravne osobe imaju pravo na porezne olakšice na donacije prema smjernicama nadležnih Ministarstva.

Centar za management i savjetovanje pokrenuo je časopis Udruga.hr, online časopis za udruge u 2014. godini. U cijenu godišnje pretplate osim osam brojeva tiskanog izdanja uključene su i telefonske konzultacije sa stručnjacima za rad udruga i to iz područja poreza, radnih odnosa i prava u poslovanju udruga. Neke organizacije pružaju pravne savjete OCD i pomoć u registraciji i drugim pravnim pitanjima. Vladin Ured za udruge također pruža informacije o postupcima za osnivanje i registriranje udruge, gospodarske djelatnosti, pitanja vlasništva, računovodstva, poreznih obveza i drugih pravnih pitanja.

## ORGANIZACIJSKI KAPACITETI: 3.1



OCD rade na povećanju podrške javnosti. Iako organizacije obično dobivaju podršku od građana prilikom organiziranja humanitarnih akcija i lokalnih građanskih inicijativa, još uvijek nedostaje održivog građanskog aktivizma ili jake javne potpore radu u cjelini.

Većina organizacija definira svoje aktivnosti, misiju i viziju u svojim statutima. Dio organizacija prilagođava strateške planove radi zadovoljavanja prioriteta i uvjeta pojedinih javnih natječaja.

Zakonski okvir ne prepoznaje obvezu odvajanja upravljačkih i izvršnih funkcija unutar samih organizacija. Kao rezultat toga, članovi upravnog odbora redovito obavljaju aktivnosti u provedbi projekata i programa. Velik broj organizacija koje nemaju zaposleno osoblje u svom radu oslanja se na članove upravnog odbora.

Prema podacima časopisa *Udruga.hr*, udio zaposlenih u neprofitnom sektoru u odnosu na ukupni broj zaposlenih u Hrvatskoj rastao je proteklih godina i za 2013. godinu iznosio je oko 1.3%. Međutim, zaposlenje u OCD i dalje je nestabilno i ovisi o trajanju financiranog projekta.

Prema podacima Ministarstva socijalne politike i mladih u 2013. godini bilo je 29.235 volontera/ki s odrađenih 1.652.965 volonterskih sati u vrijednosti 3.876.094,00 kn, što je značajno povećanje u odnosu na 2012. godinu kada je bilo 19.422 volontera/ki s odrađenih 1.222.583 sati u vrijednosti 2.8 milijuna kuna. U 2014. godini, manifestacija „Hrvatska volontira“ okupila je 249 organizacija i 6.222 volontera koji su kroz 317 volonterskih akcija na području cijele Hrvatske društvu poklonili ukupno 42.622 sata. Velik broj planiranih volonterskih aktivnosti usmjerio se na organiziranje i slanje humanitarne pomoći u poplavljena područja. Volonterstvo je postalo popularno među školama i studentima, o čemu svjedoči i projekt „Pokreni sebe, promijeni svijet“ kojim je obuhvaćeno 14% škola u Hrvatskoj s ciljem promoviranja volonterstva među mladima. Unatoč ovim prednostima, organizatori volontiranja još uvijek imaju poteškoća s nedostatkom educiranog kadra za organiziranje volontera. Upravo iz tog razloga krenulo se s edukativnim modulima za organizatore volontera te s motiviranjem i zadržavanjem volontera u lokalnim i regionalnim volonterskim centrima.

OCD sve više koriste nove tehnologije, većina ih ima pristup Internetu i raspoložu adekvatnom uredskom opremom.

## FINANCIJSKA ODRŽIVOST: 4.3



OCD imaju različite izvore financiranja i za većinu OCD su ta sredstva kratkoročna.

Lokalni izvori financiranja OCD-a su u opadanju. Lokalna filantropija još uvijek je vidljiva u organiziranju velikih humanitarnih akcija, poput primjerice akcija prikupljanja pomoći za poplavljena područja u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini u svibnju. U 2014. godini, poslovni sektor je objavio sedam nacionalnih natječaja za bespovratna sredstva, za razliku od 2013. kada ih je bilo osam. Projekti koji se financiraju ovim natječajima odnose se na projekte iz područja humanitarnog djelovanja, ekologije, mladih, obrazovanja i razvoja znanosti, očuvanja kulturne, povijesne i tradicijske baštine, sporta, umjetnosti te socijalnih inovacije. Ovogodišnji natječaji stavljaju naglasak na inovativne projekte. Hrvatska naftna kompanija (INA) ponudila je svojim natječajem korištenje prostorija na 18 lokacija u Hrvatskoj za rad udrugama s ciljem doprinosa razvoju kvalitetnijih projekata lokalnih zajednica.

Prema posljednjem izvješću o financiranju projekata i programa iz javnih fondova, 31 državna institucija izdvojila je ukupno više od 560 milijuna kuna za OCD u 2013. godini, što je porast u odnosu na 2012. godinu kada su 24 državne institucije dodijelile više od 513 milijuna kuna. Ovim sredstvima financirano je 5.725 programa i projekata u 2013. godini, što je 19.5% više nego 2012. godine. Od tog iznosa, samo je 8,7% sredstava izdvaja se za financiranje organizacija koje rade na području demokratizacije, razvoja civilnog društva u volonterstva, jačanju socijalne kohezije i razvoja filantropije, što je malo povećanje u odnosu na 2012. godinu. Prema mjerama Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva i mjerama Akcijskog plana za Strategiju suzbijanja korupcije potrebno je unaprijediti postupke dodjele financijskih sredstva te praćenje i vrednovanje financiranih projekata.

Iako se nastavlja trend smanjivanja sredstava lokalnih proračuna, svake godine povećava se broj prijava na natječaje za dodjelu sredstava iz istih proračuna. Kriteriji natječaja mijenjaju se s ciljem usmjeravanja sredstava manjem broju organizacija. Isplate financijskih potpora nisu redovite i često kasne tako da je uobičajeno da sredstva za provedbu pojedinog projekta budu dostupna tek pri kraju provedbe projekta.

Zakonom o igrama na sreću utvrđuje se način raspodjele prihoda od igara na sreću za financiranje organizacija koje promiču razvoj sporta, pridonose borbi protiv zlouporabe droga i svih drugih oblika ovisnosti, udrugama koje se bave socijalnim i humanitarnim djelatnostima, zadovoljavanjem potreba osoba s invaliditetom te razvojem civilnog društva. Iznos sredstva od igara na sreću u 2013. godini (304 milijuna kuna) dosegao je gotovo isti iznos onom iz 2011. godine, kada je dodijeljen najveći iznos iz ovog izvora (305 milijuna kuna). Prema posljednjim dostupnim podacima, u 2013. godini Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva dodijelila je 32.8 milijuna kuna iz lutrijskih sredstava. NZRCD podržava rad regionalnih zaklada te im je raspodijelila

oko 6,8 milijuna kuna u 2013. godini.

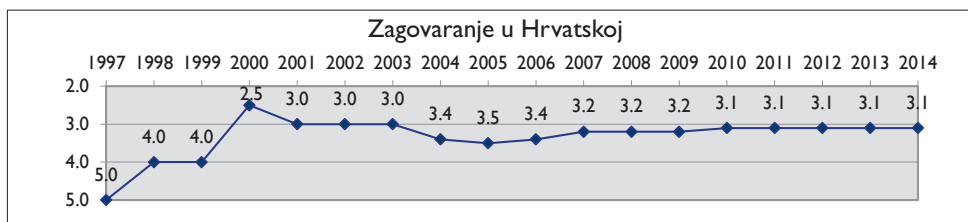
Značajna sredstva iz pretpripravnih fondova EU, posebno u Operativnom programu Razvoja ljudskih potencijala, povučena su upravo od strane OCD što je sektor s jedne strane osnažilo za daljnje planiranje i povlačenje sredstava iz strukturnih i investicijskih fondova, no s druge strane ga je iscrpilo radi velikih administrativnih zahtjeva, kontrole provedbe i samog izvještavanja. Prema podacima Nacionalnog fonda Ministarstva financija, do kraja 2014. godine dodijeljeno je 962.100.000 € OCD, od kojih je 478.500.000 € distribuirano.

Iako nam nedostaje zakonski okvir za razvoj socijalnog poduzetništva, raste broj organizacija koje provode svoje socijalno-poduzetničke programe. Primjer samoorganiziranja građana u obliku gospodarskog i socijalnog djelovanja vidljiv je u porastu broja grupa solidarne razmjene koje sada broje oko 1.500 članova te stvaraju vlastito tržište za svoje proizvode. Još jedan značajan primjer je E-banka, prva etička banka u Hrvatskoj osnovana u 2014. godini. E-E-banka je u vlasništvu svojih klijenata te im pruža najpovoljnije uvjete financiranja, kontinuiranu savjetodavnu podršku u poslovanju te aktivno smanjivanje rizika.

Specijalizirane knjigovodstvene usluge za neprofitne organizacije još uvijek su rijetkost i najviše ih se nalazi u Zagrebu. Prema Zakonu o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija koji će stupiti na snagu 2015. godine, OCD će biti dužan voditi dvojno knjigovodstvo prve tri godine od osnutka.



## ZAGOVARANJE: 3,1



Predstavnici nevladinih organizacija mogu sudjelovati na otvorenim sjednicama Vlade te se mogu uključiti u rad Vladinih odbora. Kroz uključenost u rad Vladinih odbora i različitih savjetodavnih tijela predstavnici OCD ostvaruju snažan utjecaj na donošenje odluka. U 2014. godini Sabor je organizirao treće po redu “Dane otvorenih vrata” u sklopu kojih su građani imali priliku posjetiti Sabor i sudjelovati na saborskim raspravama. Vlada je također pokrenula platformu E-građanin preko koje je građanima olakšana komunikacija s tijelima javne uprave kao i povećana transparentnost javnog sektora.

Kodeks savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata donesen je 2009. godine te je njime definiran proces konzultacija. Izvješće o vrednovanju provedbe Kodeksa za 2013. godinu objavljeno je u 2014. godini i pokazuje značajan porast u korištenju konzultantskih postupaka od strane tijela i odijela državne uprave. Prema spomenutom izvješću održane su 374 konzultacije o nacrtima zakona i ostalih pravnih regulativa u 2013. godini, u odnosu na 144 ista konzultantska procesa održana u 2012. godini.

U lipnju 2014. godine Vlada je donijela Akcijski plan za razdoblje od 2014. do 2016. godine o implementaciji Otvorenog vladinog partnerstva u sklopu međunarodnog pokreta za otvorenije, odgovornije i prijemljivije Vlade za njihove građane. Predstavnici organizacija civilnog društva aktivno su bili uključeni u razvoj Akcijskog plana koji poziva na razvoj mehanizama koji bi omogućili javnosti mogućnost da oblikuje i nadzire provedbu javnih politika. Akcijski plan prepoznaje OCD kao partnere u borbi protiv korupcije i osigurava uključenost OCD u stvaranju nove strategije za borbu protiv korupcije.

Suradnja organizacija civilnog društva s vlastima jača je na nacionalnoj nego na lokalnoj razini. Osim toga, djelovanje Savjeta mladih opada obzirom da njihova uloga nije prepoznata na lokalnoj razini. U 2014. godini Mreža mladih Hrvatske rušila je prijedlog nacrta Zakona o mladima, smatrajući da je bolje nikakav nego loš Zakon o mladima. Nacrt u konačnici nije usvojen.

GONG i Udruga gradova proveli su treći put zaredom istraživanje transparentnosti i odgovornosti svih jedinica lokalne samouprave u Hrvatskoj „LOTUS“– njih 576. Prema istraživanju, 74 % jedinica lokalne samouprave ne djeluje transparentno, što ukazuje na blagi pad transparentnosti iz 2012. godine kada su rezultati tad provedenog istraživanja pokazali da 70% jedinica lokalne samouprave ne djeluje transparentno. Općine djeluju vrlo netransparentno, dok gradovi i županije pokazuju nešto veću transparentnost. Predstavnici nevladinih organizacija mogu sudjelovati na otvorenim sjednicama Vlade te se mogu uključiti u rad Vladinih odbora. Kroz uključenost u rad Vladinih odbora i različitih savjetodavnih tijela predstavnici OCD ostvaruju snažan utjecaj na donošenje odluka. U 2014. godini Sabor je organizirao treće po redu “Dane otvorenih vrata” u sklopu kojih su građani imali priliku posjetiti Sabor i sudjelovati na saborskim raspravama. Vlada

je također pokrenula platformu E- građanin preko koje je građanima olakšana komunikacija s tijelima javne uprave kao i povećana transparentnost javnog sektora.

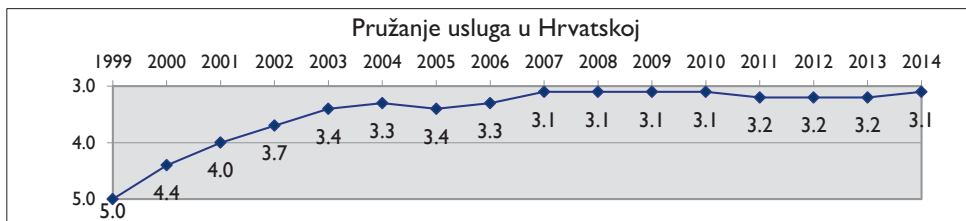
Kodeks savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata donesen je 2009. godine te je njime definiran proces konzultacija. Izvješće o vrednovanju provedbe Kodeksa za 2013. godinu objavljeno je u 2014. godini i pokazuje značajan porast u korištenju konzultantskih postupaka od strane tijela i odijela državne uprave. Prema spomenutom izvješću održane su 374 konzultacije o nacrtima zakona i ostalih pravnih regulativa u 2013. godini, u odnosu na 144 ista konzultantska procesa održana u 2012. godini.

U lipnju 2014. godine Vlada je donijela Akcijski plan za razdoblje od 2014. do 2016. godine o implementaciji Otvorenog vladinog partnerstva u sklopu međunarodnog pokreta za otvorenije, odgovornije i prijemljivije Vlade za njihove građane. Predstavnici organizacija civilnog društva aktivno su bili uključeni u razvoj Akcijskog plana koji poziva na razvoj mehanizama koji bi omogućili javnosti mogućnost da oblikuje i nadzire provedbu javnih politika. Akcijski plan prepoznaje OCD kao partnere u borbi protiv korupcije i osigurava uključenost OCD u stvaranju nove strategije za borbu protiv korupcije.

Suradnja organizacija civilnog društva s vlastima jača je na nacionalnoj nego na lokalnoj razini. Osim toga, djelovanje Savjeta mladih opada obzirom da njihova uloga nije prepoznata na lokalnoj razini. U 2014. godini Mreža mladih Hrvatske rušila je prijedlog nacrtu Zakona o mladima, smatrajući da je bolje nikakav nego loš Zakon o mladima. Nacrt u konačnici nije usvojen.

GONG i Udruga gradova proveli su treći put zaredom istraživanje transparentnosti i odgovornosti svih jedinica lokalne samouprave u Hrvatskoj „LOTUS“– njih 576. Prema istraživanju, 74 % jedinica lokalne samouprave ne djeluje transparentno, što ukazuje na blagi pad transparentnosti iz 2012. godine kada su rezultati tad provedenog istraživanja pokazali da 70% jedinica lokalne samouprave ne djeluje transparentno. Općine djeluju vrlo netransparentno, dok gradovi i županije pokazuju nešto veću

## PRUŽANJE USLUGA: 3,1



OCD osjetno šire svoje proizvode i usluge, koje vlasti sve više prepoznaju kao modele pružanja usluga, naročito u području brige za beskućnike. Neke OCD zakonski su se transformirale u ustanove socijalne skrbi. OCD pružaju usluge koje država i privatni sektor nisu u mogućnosti pružiti, što uključuje primjerice neformalno obrazovanje, prevenciju zlorabe opojnih droga, zaštitu okoliša, građanski angažman, promicanje volonterskog rada i drugih humanitarnih akcija. Javnost također sve više prepoznaje ulogu OCD-a u pružanju takvih usluga.

Primjetan je trend prijenosa znanja i primjera dobrih praksi iz Hrvatske na druge zemlje u regiji. Primjerice, usluge za beskućnike iz Hrvatske su prenesene u Bosnu i Hercegovinu u suradnji s hrvatskim OCD-ima. Također, hrvatskih volonterskih centri poslužili su kao primjer volonterskim centrima u BiH.

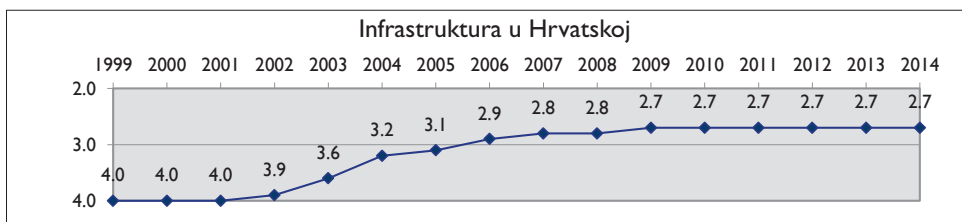
OCD su se također odazvale pozivu da pomognu pogođenim područjima Hrvatske, koja su nastradala u razornim poplavama tijekom 2014. godine. Putem Facebook stranice, koja je postavljena tim povodom, mnoštvo ljudi je ponudilo smještaj osobama koje su ostale bez doma uslijed poplava. OCD također su prikupljale i dijelile hranu i ostale potrepštine, organizirale rad volontera ali i dobrotvorne koncerte s ciljem prikupljanja sredstava za pomoć poplavljenim područjima.

OCD osiguravaju određenu količinu sredstava za svoje usluge, koja rijetko uspije u potpunosti pokriti trošak pružanja usluga koje OCD osiguravaju svojim korisnicima. Javnost u Hrvatskoj još uvijek očekuje da su usluge koje OCD pružaju besplatne.

Vlada je u 2014. godini povećala podršku OCD koje pružaju socijalne usluge. Prva takva ugovaranja u Hrvatskoj dogodila su se krajem 2014. godine između Ministarstva socijalne politike i mladih i OCD koje pružaju socijalne usluge, kroz trogodišnje programe podrške proširenja mreža socijalnih usluga OCD-a. Ministarstvo socijalne politike i mladih također je uspostavilo okvir programske i financijske potpore za razvoj socijalnih usluga koje pružaju OCD.

U 2014. godini Vlada je započela program pružanja podrške OCD koje nude usluge pravne pomoći. Tako je u siječnju 2014. godine na snagu stupio novi Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći, koji širi mogućnost pro bono pravnog savjetovanja u svim pravnim područjima. Ministarstvo pravosuđa je dodijelilo tijekom 2014. godine oko 1,5 milijuna kuna sedamnaest organizacija civilnog društva koje se bave pružanjem pravne pomoći ljudima kojima je potrebna, a ne mogu si je priuštiti. Veličina darovnica iznosila je između 50. 000 i 145. 000 kuna. Ministarstvo pravosuđa također akreditira udruge koje pružaju besplatnu pravnu pomoć, upravlja ustanovljenim Registrom medijatora te akreditira organizacije za pružanje usluga posredovanja.

## INFRASTRUKTURA: 2,7



Regionalni centri podrške još uvijek nude neujednačenu podršku OCD-ima, kako u pogledu kvalitete tako i opsega usluga. U 2014. godini Regionalni centri podrške osigurali su edukacije o Novom Zakonu o udrugama za osobe zaposlene u OCD-ima. Također, Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva je u partnerstvu s 5 organizacija civilnog društva započela provedbu Programa regionalnog razvoja i jačanja sposobnosti organizacija civilnoga društva i drugih pravnih osoba. Cilj ovog programa je poboljšanje infrastrukture postojećih regionalnih centara podrške te priprema OCD-a za korištenje europskih fondova, posebice Europskog socijalnog fonda i Komponente IV iz Instrumenta za pretprijetnu pomoć.

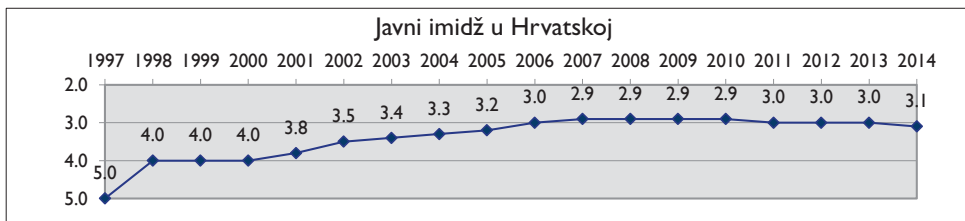
Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva podržava rad regionalnih zaklada te im decentralizirano raspodjeljuje lutrijska sredstva.

Država također podupire infrastrukturu OCD-a. Ured za udruge koordinira rad ministarstava, središnjih državnih ureda i upravnih organizacija na državnoj i na lokalnim razinama za praćenje i poboljšanje suradnje s civilnim sektorom. Ured za udruge također pruža tehničku, administrativnu, stručnu i financijsku potporu radu Savjeta za razvoj civilnog društva.

Devetnaest novih članova, od kojih su trinaest predstavnici civilnog društva, imenovani su na Nacionalnom odboru za razvoj volonterskog rada u 2014. godini. Odbor je zadužen za razvoj Akcijskog plana u razdoblju od 2014.-2016. godine na završetku Nacionalnog programa za razvoj volonterskog rada, kao i za praćenje njegove implementacije. Ove godine pokrenut je i hrvatski portal za volontiranje Volontiram.info, a broj volonterskih centara također je u porastu - mreža volonterskih centara sada uključuje četiri regionalna centra (Zagreb, Rijeka, Split i Osijek) i pet lokalnih centara.

Međusektorska partnerstva na lokalnim razinama su rijetka, ali su u porastu, dijelom kako bi se i zadovoljili zahtjevi EU projekata, koji posebno podupiru takvu suradnju. Suradnja između organizacija civilnog društva i Hrvatskog zavoda za zapošljavanje ocijenjena je kao izuzetna u periodu korištenje instrumenata pretprijetne pomoći u sklopu Operativnog programa za razvoj ljudskih potencijala.

## JAVNA SLIKA (IMIDŽ): 3,1



U 2014. godini vidljivi su česti napadi na OCD, kako od strane medija tako i od političara koji su ih uglavnom predstavljali kao korisnike javnih sredstava bez osvrta na njihov društveni utjecaj. Jedan od primjera negativne medijske pozornosti OCD-a je Udruga Hrabro dijete koja je bila optužena za nezakonito trošenje novca u iznosu od 4,1 milijuna kuna koji je na računu udruge ostao nakon smrti bolesne djevojčice, a bio je uplaćen tijekom humanitarne akcije. Udruzi je bio blokiran račun, no prijava je odbačena budući je dokazano da je Udruga zakonito trošila novac. Ova afera punila je medijske stupce nekoliko mjeseci. Sličan slučaj dogodio se i s Crvenim križem koji je optužen da prikupljen novac (63 mil kuna) nije proslijedio žrtvama poplava zbog nepostojanja popisa žrtava. Pod pritiskom javnosti Crveni križ je žrtvama proslijedio uplaćen novac. Međutim, povjerenje ljudi u organizacije civilnog društva nakon ovih događaja je narušeno.

Građani uglavnom prepoznaju najveće OCD i one s najistaknutijih medijskim profilima. Humanitarne i ekološke organizacije uživaju najveću razinu potpore u javnosti, a javnost manje podržava rad organizacija za ljudska prava, osobito rad onih usmjerenih seksualnim manjinama.

Zbog pritiska koje su optužbe javnosti stvorile vezano za financijske skandale u civilnom sektoru, 2014. godine Vlada je promijenila pravni okvir za povećanje transparentnosti trošenja javnih sredstava, čime je pokazan pad povjerenja Vlade u rad organizacija civilnog društva. U isto vrijeme, Vlada je pokazala da prepoznaje vrijednost OCD u pružanju socijalnih usluga i da podržava njihove napore u tom području. Tvrtke još uvijek ne prepoznaju OCD kao ravnopravne u pružanju usluga.

Organizacije civilnog društva još uvijek imaju slabe sposobnosti komuniciranja s javnošću što ograničava vidljivost njihova rada. Dijelom je razlog tome i ograničen prostor kojeg organizacije civilnog društva dobivaju kako od nacionalnih tako i od privatnih medija. Neprofitni mediji pokrivaju u nešto većoj mjeri aktivnosti organizacija civilnog društva.

Indeks održivosti organizacija civilnog društva (CSOSI) ključni je analitički alat za mjerenje napretka civilnog sektora u regiji Srednje i Istočne Europe i Euroazije. Indeks prati napredak civilnog sektora u dvadeset i devet zemalja tijekom posljednjih osamnaest godina. Indeks uzima u obzir cjelokupno poticajno okruženje za razvoj civilnog društva, s naglaskom na pravno okruženje za OECD-e, organizacijske kapacitete, financijsku održivost, zagovaranje, pružanje usluga, infrastrukturu i javni imidž. Svaka dimenzija ocjenjuje se prema skali od sedam stupnjeva na kojoj broj 1 označava vrlo naprednu razinu, a broj 7 vrlo nisku razinu razvoja. Indeks je razvila Američka agencija za međunarodni razvoj u suradnji s lokalnim organizacijama iz zemalja u kojima se Indeks primjenjuje.

Za dodatne informacije molimo kontaktirajte:

CERANEO – Centar za razvoj neprofitnih organizacija

[ceraneo@zg.t-com.hr](mailto:ceraneo@zg.t-com.hr)

[petra@ceraneo.hr](mailto:petra@ceraneo.hr)

Indeks održivosti OCD-a za Srednju i Istočnu Europu i Euroaziju za 2014. godinu na engleskom jeziku nalazi se na poveznici: <http://www.usaid.gov/europe-eurasia-civil-society>



